

ARCHIV K. H. FRANKA

HISTORIE TĚŽBY ZLATA

Abychom pochopili důležitost rokli Dušno, ve které se právě nacházíme, zavítáme více do historie. Již Keltové, kteří ve středních Čechách pobývali ve 4. až 1. století před Kristem, objevili zlato a z této doby pocházejí rozsáhlá rýžoviště. Dokladem toho jsou i místní názvy Brunšov (Brunnenseifen = rýžoviště) a Šlemín (odvozený od slova šlemít = rýžovat). Za vlády Lucemburků (13. a 14. století) zažívá velký rozmach podzemní těžba, jejíž pozůstatky můžeme najít na řadě míst v okolí, v katastru naší obce například na severním svahu Medníku, kde se nachází rozsáhlá skupina rýžovnických kopečků, tzv. sejpů. Druhým místem je právě lokalita Dušno. O rudním mlýnu u potoka tekoucího od Závisti se zmíňuje listina z roku 1527. Zdejší doly dosahovaly až do hloubky 100 metrů a byly objeveny při zemních pracích během stavby štěchovické přehrady v letech 1939–1944.

ÚKRYT PRO ARCHIV K. H. FRANKA

Zmíněné štoly posloužily na konci války jako úkryt pro několik desítek beden dovezených z Prahy, což vešlo ve známost v únoru roku 1946. Na Hradištko dorazila skupina amerických tajných agentů s německým zajatcem Günterem Achenbachem, který je dovezl do Dušna. Během dvou dnů se jim podařilo odkrýt a odminovat vstup do štoly a vyzvednout 32 dřevěných beden. Až po jejich odjezdu se o případ začala zajímat československá vláda a poslala americké vládě oficiální protest. Bedny byly vráceny zpět do Prahy až počátkem března. Jejich obsah tvořily dokumenty z kanceláře státního tajemníka u říšského protektora, později německého státního ministra pro Čechy a Moravu Karla Hermanna Franka, které následně posloužily jako důkazní materiál při jeho obžalobě a od souzení k trestu smrti.

MÝTY O TZV. ŠTĚCHOVICKÉM POKLADU

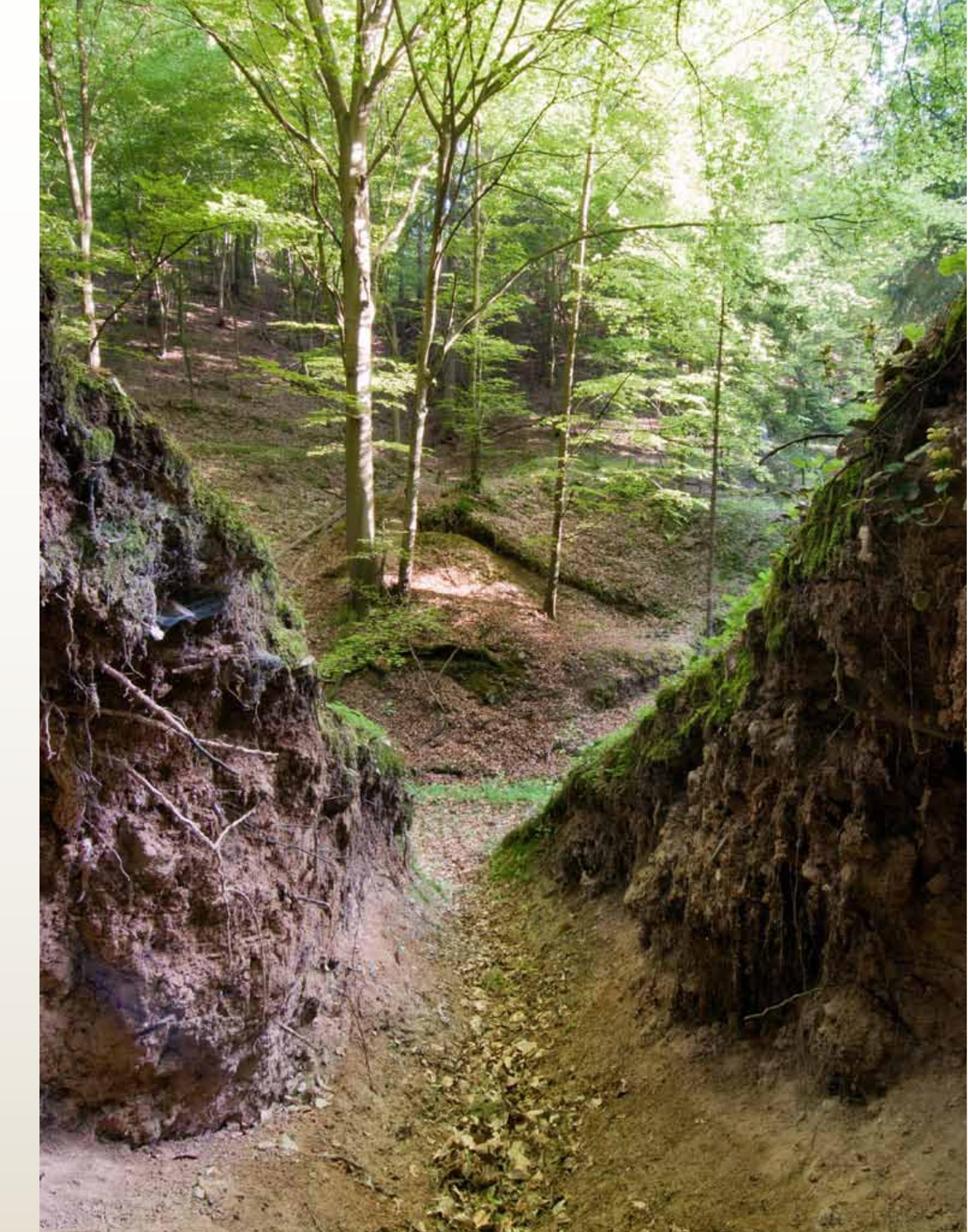
O tom, zda Američané skutečně vrátili to, co si z Dušna odvezli, se dodnes spekuluje. Stejně jako o tom, zda toho na území naší obce není ukryto více. Mluví se o politických dokumentech, prototypech létajících talířů, návodu na výrobu antihmoty či dokonce tunách ukradeného zlata a uměleckých předmětů. Tyto úvahy vešly ve známost jako tzv. „štěchovický poklad“, o jehož nalezení se už pokoušela řada organizací i zapálených hledačů a jejich úsilí stále pokračuje. Pozornost věnovali hned několika lokalitym najednou, kromě Dušna i údolí šlemínského potoka nebo prostoru střelnice na Medníku, kde se údajně nachází podzemní továrna. Faktem je, že „štěchovický poklad“ se postupem času stává více mýtem než skutečností.

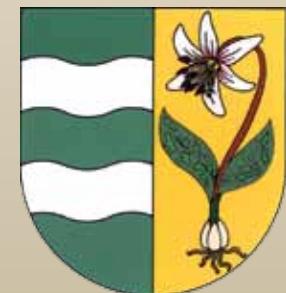
▲ Vchod do štoly, odkud bylo vyzvednuto 32 beden s dokumenty. Pozůstatky štoly se nacházejí několik desítek metrů proti proudu potoka. (Zdroj: Archiv MZV ČR, TO-O USA 1945 - 1959, kart. č. 24, složka „Štěchovický případ“)

▲ Předměty, objevené československými orgány v blízkosti štoly, které tam zanechali Američané. (Zdroj: Archiv MZV ČR, TO-O USA 1945 - 1959, kart. č. 24, složka „Štěchovický případ“)

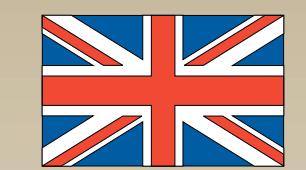

▲ Zákopy, které před koncem války v rokli Dušno kopali čeští dělníci i vězni z koncentračního tábora. Foto: Vojtěch Pavelčík

8

EDUCATIONAL TRAIL | FORCEFULLY EVACUATED HRADIŠTKO

K. H. FRANK'S ARCHIVE

THE HISTORY OF GOLD MINING

We will go back further into history to understand the importance of the Dušno ravine, in which we now find ourselves. The Celts, who inhabited Central Bohemia from the 4th to the 1st century BC, discovered gold here, with extensive panning sites dating back to this period. Evidence of this is also provided by the local place names of Brunšov (Brunnenseifen = panning site) and Šlemín (derived from the word šlemit = to pan). Underground mining enjoyed a boom during the reign of the Luxembourg dynasty (13th and 14th centuries), and the remains of this activity can be found in many places in the area. In the cadastral of our municipality remnants can, for example, be found on the northern slope of Medník Hill, where a large group of little mounds are to be found, formed by the waste rock left over from gold panning activities. The second location is in fact the Dušno ravine. Mention of an ore mill near the stream flowing down from Závist Hill is found in a document from 1527. The local mines reached down to a depth of 100 metres and were discovered during earthworks conducted in connection with the construction of the Štěchovice Dam in 1939 - 1944.

HIDING PLACE FOR K. H. FRANK'S ARCHIVE

These galleries were used at the end of the war to hide several tens of crates taken from Prague, a fact that became known in February 1946. A group of American secret agents and Günter Achenbach, a German prisoner who led them to Dušno, arrived in

Hradištko. During two days they managed to uncover and de-mine the entrance to the gallery and pick up 32 of these wooden crates. The Czechoslovak government only started to get interested in the case after this group had left, at which time they sent the U.S. government an official protest. The crates were only returned to Prague at the start of March. They contained documents from the Bureau of the State Secretary under Karl Hermann Frank, the Reich Protector, later the German State Minister for Bohemia and Moravia, which subsequently served as evidence during his indictment and sentencing to death.

MYTHS ABOUT THE SO-CALLED ŠTĚCHOVICE TREASURE

Speculations continue to this day as to whether the Americans indeed returned everything that they had taken from Dušno. Speculations also abound as to whether more is not hidden in the territory of our municipality. There is talk of political documents, prototypes of flying saucers, an instruction manual for the production of anti-matter or even tonnes of stolen gold and works of art. These contemplations became known under the name of the "Štěchovice treasure", which has been searched for by a number of organisations as well as enthusiastic treasure hunters, and their efforts are ongoing. These organisations and individuals concentrated their search efforts to several locations simultaneously, which, besides Dušno, also included the valley of the Šlemínský Brook or the area of the shooting range on Medník Hill, where an underground factory is allegedly located. The fact is that the "Štěchovice treasure" is gradually becoming more myth than reality.

8

SENTIER EDUCATIF | HRADIŠTKO DEPEUPLE

LES ARCHIVES DE K. H. FRANK

L'HISTOIRE DE L'EXPLOITATION DE L'OR

Pour comprendre l'importance du ravin Dušno où nous nous trouvons maintenant, il faut revenir sur son histoire. Déjà les Celtes, habitant la Bohême du Centre du 4e au 1er siècle avant notre ère, découvrirent l'or comme en témoignent les gisements alluvionnaires importants. Un autre témoignage est offert par les toponymes : Brunšov (Brunnenseifen = gisement alluvionnaire) et Šlemín (dérivé du verbe šlemit = en vieux tchèque : orpailler). Sous le règne de la dynastie des Luxembourg (13e et 14e siècles), c'est l'extraction souterraine qui vécut un grand essor : ses traces se trouvent dans beaucoup de localités des environs, par exemple sur le territoire de notre commune sur la pente septentrionale de la colline de Medník, où il y a entre autre plusieurs « sejps », à savoir des petits amas de terre restant l'orpailage. L'autre endroit, c'est la localité Dušno. Un document de 1527 mentionne le moulin à laver les minerais, situé sur le ruisseau sous la colline de Závist. La profondeur des mines locales s'élève à 100 m. Les mines furent découvertes pendant la construction du barrage de Štěchovice en 1939 - 1944.

UN ABRI POUR LES ARCHIVES DE K. H. FRANK

A la fin de la guerre, ces galeries servirent comme abri pour cacher plusieurs dizaines de caisses importées de Prague ce qui fut rendu public en février 1946. Hradištko fut visité par un groupe d'agents secrets américains avec le prisonnier de guerre allemand Günter Achenbach qui les guida jusqu'à Dušno. En deux jours, ils réussirent à découvrir et à déminer l'entrée de la

mine et emmener 32 caisses en bois. Le gouvernement tchécoslovaque s'intéressa à cette affaire seulement après leur départ, en envoyant une protestation officielle au gouvernement américain. Les caisses furent rendues à Prague seulement au début de mars. Dans les caisses, il y avait des documents du bureau du secrétaire d'Etat auprès du Reichsprotektor, et du ministre d'Etat pour la Bohême et Moravie, Karl Hermann Frank. Ces dossiers servirent comme pièces à conviction pendant le procès et la condamnation à mort de Karl Hermann Frank.

LES MYTHES CONCERNANT LE SOI-DISANT TRÉSOR DE ŠTĚCHOVICE

Jusqu'aujourd'hui on spécule sur la question si les Américains ont vraiment rendu tout ce qu'ils avaient emmené et s'il y a des choses cachées dans les abris sous le territoire de notre commune. On parle des dossiers politiques, des prototypes des soucoupes volantes, d'une recette de production de l'antimatière ou bien d'une quantité inimaginable d'or et d'objets d'art volés. Ces spéculations sont connues comme le „Trésor de Štěchovice“ : de nombreux établissements et chercheurs passionnés ont essayé de le trouver et ils continuent toujours à chercher. Ils ont porté leur attention sur plusieurs localités, outre Dušno c'était la vallée du ruisseau de Šlemín ou bien l'espace du champ de tir sous Medník où devrait se trouver une usine souterraine. Le fait est tel que le „Trésor de Štěchovice“ devient de plus en plus un mythe et s'éloigne de la réalité.

8

LEHRPFAD | AUSGESIDELTE HRADIŠTKO

ARCHIV VON K. H. FRANK

GESCHICHTE DER GOLDFEINDUNG

Um die Wichtigkeit der Schlucht Dušno, in der wir uns jetzt befinden, zu begreifen, müssen wir ein Bisschen in der Geschichte stöbern. Bereits die Kelten, die die mittelböhmische Region zwischen dem 4. und 1. Jh. vor Christus bewohnten, haben Gold entdeckt. Aus dieser Zeit stammen ausgedehnte Brunnenseifen für Goldwäsche. Einen Beweis dafür bieten auch örtliche Ortsnamen Brunšov (Brunnenseifen) und Šlemín (abgeleitet vom Wort „šlemit“ = Goldwaschen). Unter der Luxemburger Herrschaft (13. und 14. Jh.) erlebte der unterirdische Goldabbau einen großen Aufschwung. Seine Überreste sind in der Umgebung noch zu finden, in der Gemarkung unserer Gemeinde befindet sich z.B. auf dem Nordhang von Medník eine Gruppe weitläufiger Goldwäsche-Hügel. Die zweite Stelle ist eben der Standort Dušno. Die Erzmühle am vom Závist strömenden Bach wird bereits in einer Urkunde vom Jahre 1527 erwähnt. Hiesige Goldminen reichten bis in die Tiefe von 100 Metern und wurden bei Erdarbeiten am Stausee Štěchovice in den Jahren 1939 - 1944 entdeckt.

VERSTECK FÜR ARCHIV VON K. H. FRANK

Die erwähnten Stollen dienten zum Kriegsende als Versteck für mehrere Schatzkisten, die aus Prag hergebracht wurden. Dies wurde im Februar 1946 bekannt. Eine Gruppe amerikanischer Geheimagenten kam mit dem deutschen Gefangenen Günter Achenbach in Hradištko (deutsch Hradischko) an. Dieser führte sie nach Dušno. In zwei Tagen ist es ihnen gelungen, den

Stolleneingang abzudecken und zu entminen und schließlich 32 Holzkisten herauszubringen. Nach deren Abfahrt zeigte auch die tschechische Regierung ein großes Interesse am diesem Fall und legte einen offiziellen Protest bei der US-amerikanischer Regierung vor. Die Kisten wurden erst anfangs März zurück nach Prag geschickt. Sie enthielten Dokumente aus der Kanzlei des Staatssekretärs des Reichsprotektors und später des NS-Staatsministers im Protektorat Böhmen und Mähren Karl Hermann Franks, die anschließend als Beweismaterial bei seiner Anklage und Verurteilung zur Todesstrafe dienten.

MYTHEN UM DEN SOG. SCHATZ VON STIECHOWITZ

Darüber, ob die Amerikaner wirklich das zurückschickten, was sie aus Dušno wegbrachten, wird bis heute spekuliert. Genauso darüber, ob es noch mehr davon gibt, was auf dem Gebiet unserer Gemeinde versteckt ist. Man spricht über politische Dokumente, Prototype von fliegenden Tellern, Einleitung zur Herstellung von Antimaterie oder sogar über Tonnen des gestohlenen Golds und Kunstwerke. Diese Erwägungen sind als der sog. „Schatz von Stiechowitz“ bekannt. Diesen zu finden versuchte schon eine Reihe von Organisationen und begeisterten Schatzsuchern und deren Bemühungen dauern immer noch an. Ihre Aufmerksamkeit widmeten sie gleich mehreren Standorten, außer Dušno auch dem Tal des Šlemíns Baches oder dem Raum des Schießstandes auf Medník, wo sich angeblich eine unterirdische Fabrik befinden soll. In der Tat ist aber der „Schatz von Stiechowitz“ mit der Zeit viel mehr ein Mythos als Realität.

8

НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНАЯ ТРОПИНКА | ВЫСЕЛЕННЫЙ ГОРОД ГРАДИШТКО

АРХИВ К.Х. ФРАНКА

ИСТОРИЯ ДОБЫЧИ ЗОЛОТА

Для того чтобы понять важное значение ложбины Душно, в которой мы именно сейчас находимся, нужно погрузиться в глубь истории. Уже кельты, которые проживали на территории Центральной Чехии в период IV - I веков до Рождества Христова, обнаружили золото. И, начиная с этого времени, здесь находились обширные золотые прииски. Подтверждением этого служат и местные названия поселений – Brunšov (Brunnenseifen = золотой приспособленный) и Šlemín (происходит от слова "šlemit" = промывать золото). Во время правления династии Люксембургов (XIII и XIV века) подземная добыча золота прожигает большой размах. Ее остатки мы можем найти в целом ряде мест в округе. На административной территории нашего города, например, на северном склоне холма Медник, где находятся отходы в виде большого количества куч песка, образовавшихся от промывки золотоносных песков, т.н. сейпов. Вторым местом является именно район Душно. Орудийный мельничек у ручья, текущего от поселка Завист, упоминает документальное свидетельство от 1527 года. Глубина местных рудников достигала 100 метров. Они были обнаружены при земляных работах во время строительства штепховицкой плотины в 1939-1944 годах.

ТАЙНИК ДЛЯ АРХИВА К.Х. ФРАНКА

В конце войны упомянутые штолни послужили в качестве тайника для нескольких десятков ящиков с документами, привезенных из Праги, что стало известно в феврале 1946 года. В Градиштко приехала группа американских секретных агентов вместе в немецким военнопленным

Гюнтером Ахенбахом, который привел их в Душно. В течение двух дней им удалось открыть и разминировать вход в штолнию, и забрать 32 деревянных ящика. Уже после их отъезда к этому обстоятельству стало проявлять интерес чехословацкое правительство, и отправило американскому правительству официальный протест. Ящики были возвращены в Прагу только в начале марта. Их содержание составляли документы из канцелярии государственного секретаря в Протекторате рейха, позднее немецкого государственного министра в Чехии и Моравии - Карла Германа Франка, которые затем послужили в качестве доказательного материала при его обвинении и вынесении смертного приговора.

МИФЫ О ТАК НАЗЫВАЕМОМ ШТЕХОВИЦКОМ КЛАДЕ

Еще до сих пор спорят о том, действительно ли американцы вернули то, что они увезли из Душно. Так же как и о том, не спрятано ли на территории нашего города что-то еще. Говорят о политических документах, прототипах летающих тарелок, об инструкции по изготовлению антивещества, и даже о тоннах украшенного золота и предметов искусства. Все эти рассуждения стали известны под названием "Штепховицкий клад". Найти его уже пытались целый ряд организаций и страстных кладоискателей, и их усилия все еще продолжаются. Свое внимание они уделяли сразу нескольким районам одновременно, кроме Душно и долины Шлеминского ручья и территории стрельбища у холма Медник, где по некоторым сведениям находился подземный завод. Фактом остается то, что с течением времени "Штепховицкий клад" становится скорее мифом, чем реальностью.

Středočeský kraj